

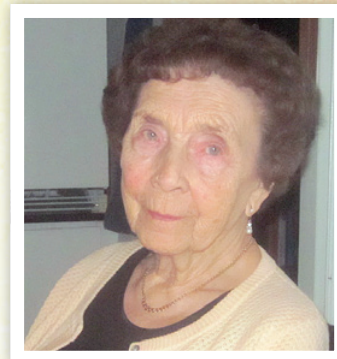

Síðsøga

Óli Jacobsen

MATHILDA: ARBEIÐSLÍVIÐ BYRJAR

Hjá eini 15 ára gamlari gentu vóru mitt í 1930-unum ikki so nógvir aðrir møguleikar enn húspláss. Men hetta var ein góður lívsins skúli

3. PARTUR

Um ta tíðina, tá ið Mathilda er konfirmerað og farin úr skúlanum eru ikki nógvir aðrir møguleikar hjá dreingjunum enn at fara til skips og hjá gentunum at fara í húspláss. Men húspláss var eisini ein góð fyrireiking til framtíðar lívið sum húsmóður. Mathilda heldur áfram við síni frásøgn.

Fyrsta plássið var hjá presti

Eg varð konfirmerað á Nesi av Buhl Nielsen. Tá gingu vit til eina viku og búð var í bygðini. Sjálv búði eg á Kvíggjarheyggi. Tey fólkin minnst eg væl afturá, og eg havi framvegis samband við tey.

Stutt aftaná kom Buhl til Eiðis í presta-ørindum. Hann spurdi meg, um eg ikki vildi koma at vera í húsi hjá teimum. Eg fór og mær dæmdi so sera væl har. Vit vóru tvær arbeiðsgentur. Hin var Magnhild, systir Brynhild, konu prest. Presturin var so óalmindiliga fittur.

Nógvur seyður hoyrði til prestagarðin. Hetta gav okkum nógv arbeiði. Eg plagdi millum annað at reinsa vil. Eg bleiv so von við hetta, at tað var ikki eitt tað einasta vil, sum skrædnaði. Vilini vóru nokk so virðismikil tá, tey vórðu nýtt í pylsuídnaðinum. Tað komu menn úr bygðini at fletta.

Annars var nógv at gera. Klæðini skuldu vaskast, og tað var við vaskibretti. Síðan skuldu tey »rullast« á eini stórar rullu, har vit báðar arbeiðsgenturnar máttu vera um hetta arbeiðið.

Skuldu klæði strúkast var tað við tungum strúkijørnum, sum skuldu hitast á komfyrinum. Petroleumslampurnar skuldu pussast og veikirnir skuldu skarast. Her var nógv at fara um.

Prestur hevði sín egna bát til tænastrøndini. Tá hann fór til Eiðis bjóðaði hann mær við. Hann var so fittur, at hann legði at við Áir, so eg kundi heilsa uppá pápa, sum arbeiðdi á hvalastøðini har.

So til Søldarfjarðar

Eg var eina tíð í Søldarfirði hjá Jørginu, kallað Ginna, og seinna manningum, John Johannesson. Eg og Ginna vóru systkinabørn. Pápi hennara var Jørgen, mammubeiggi, men hann og Sanna, mamma Ginnu, fingi ikki høvi at giftast, tí hann fekk lungnabruna og doyði.

Ginna hevði verið gift við Óla Poulsen úr Syðrugøtu, sum var gingin burtur við Immanuel í 1932. Tey áttu børnini Sofus, John og Óluvu. Ginna giftist uppáftur við John, sum var hálvur íslendingur og hálvur skoti. Tey

Mathilda tænti í prestagarðinum á Nesi. Hann er nú bygðasavn

Eldru børnini hjá Ginnu, avmyndað í 1952. V.f. John, Óluva, Nessie, kona Sofus, og Sofus

búðu fyrstu tíðina í Søldarfirði. Seinni fluttu tey til Havnar, síðan til Klaksvíkar og at enda til Aberdeen.

Sofus flutti til Aberdeen beint eftir kríggið. Hann giftist við Nessie. Sofus hevur í meira enn 50 ár arbeiðt fyri føroyskum áhugamálum í Bretlandi á føroysku umboðsstovuni. Tey fyrstu árin var tað saman við Odmar Skarðhamar. Sofus var átta ára gamal, tá ið eg var hjá teimum.

John giftist við Esther Tausen, tey búðu í Runavík. Hann doyði fyri nøkrum árum síðani.

Óluva giftist til Canada. Eg plagdi at tosa við hana í telefon. Vit skiftast um at ringja til hvørja aðra.

Í seinni giftu fekk Ginna børnini Marjun, Gudmund og Ruth. Marjun við familju vitjaðu

meg seinasta vár. Børnini hjá Ginnu hava verið sum ein familja hjá mær øll hesi árin.

Eg koma at kenna fleiri av ættini hjá Ginnu. Ein teirra var systkinabarn hennara, Sólrun Háberg. Vit vóru javngamlar. Mamma hennara var Hanna, mostir Ginnu, sum flutti til Havnar. Hana kendi eg eisini væl. Sólrun giftist við Niels Juel Háberg. Tey áttu eitt barn, Lina, sum doyði blaðung. Hetta var ógvuliga tungt hjá teimum.

Eg plagdi at vitja Sólrun, sum doyði í 2012, 92 ára gomul. Hon arbeiðdi sum ung í skóbúðini hjá Demmus. Sólrun var so lagilig. Eg minnst eina ferð eg hevði keypt og goldið einar skógvar. Tá siggi eg einar aðrar skógvar, sum eg fekk so góðan hug á. Men eg hevði ikki pening tøkkan. Tá sigur Sólrun. »Tak teir, so rindar tú í smáum seinni!«

Ferðing

Tá var ikki so lætt at ferðast sum nú. Skuldi farast til Søldarfjarðar, mátti fyrst farast til Oyrar at sleppa við mjólkarbátinum. Siglt var so bygd av bygð til komið var til Havnar. Haðani fór mjólkarbáturin inn á Skálafjørðin. Um farið var av Eiði kl. 8 á morgni kundi komast til Søldarfjarðar kl. 4 seinnapartin. Tað var heldur ikki hvønn dag, at hetta lat seg gera.

Hoygging í Kvívík

Eitt summar var eg hoyggingarkona á Hellu í Kvívík. Vit vóru tvær hoyggingarkonur umframt ein húskallur. Har kom eg eisini at kenna Dánjal J. Bærentsen, sum seinni varð kendur landsdjóralækni.

Bóndakonan, Bina, var so sera røsk. Tann eina dagin var so óalmindiliga góður terri. Bina helt, at tað var eingin grund til at raka saman, tað var nóg mikið at klúka. Veðrið var so gott, at nú skuldi so lítið til afturat at fáa hoyggið heilt turt.

Men so blivu vit vaktar um morgunin. Klokkan var ikki meira enn fimm. Nú hótti við regni, og hoyggið mátti fáast saman við eini rúkandi ferð. Vit kláraðu tað akkurát, tá fór regnið at stoyta niður. Hetta var ein ordans umgangur. Komin til hús fóru vit til songar, og eg lá og spýði fyri dagin.

Seinni var eg í tveimum umførum arbeiðsgenta hjá Sigrid og Tummas Olsen í Vestmanna.

Misti systkinabarnið við Tór 2

Tað fóru fimm mans av Eiði undir krígunum. Í 1941 fórust teir báðir Knud P. Jacobsen og Eliesar Poulsen við Ekliptiku. Teir høvdu verið í Aberdeen og selt, men teir komu ikki vegin fram aftur til Føroya.

Knút Petur búði í grannalagnum hjá okkum, og tað var sera væl millum húsini. Vit komu nógv saman.

Í 1942 doyði Sigvar Poulsen, vanligi kallaður Sivar, einans 25 ára gamal. Hann var við danska skipinum Mariu Mærsk. Hann hevði eina ferð bjargað einum skipsfelaga. Seinni doyði hann í eini drukkivanlukku.

Jógvan, beiggi mín, var vinmaður Martin, beiggja Sigvar. Ein systir var Ella, sum giftist til Vágs við Niklas Lassen. Hann gekk burtur við Lauru í 1932. Ella og Niklas átti eina dóttir, Nikolina. Hon var so fitt, og vit vóru so góðar, tá hon var lítil. Vit hava ikki sæst síðan, men hon ringdi til mín aftaná fyrstu greinina í hesi røð. Tað var so hugnaligt.

Men tann vanlukkan, sum eg minnst best til undir krígunum, er tann við Tór 2, sum í september 1942 varð søktur av týskum kavbáti. 18 mans doyði, meðan triggir vóru bjargaðir.